

Svar (19/9 01)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Mit kendskab til planer om at fælde regnskov i Amazonas regnskov stammer fra en artikel i Berlingske Tidende søndag den 9. september 2001 under overskriften »Lov kan halvere Brasiliens regnskov«. Det fremgår heraf at der er fremsat lovforslag i den brasilianske kongres om, at jordejere skal kunne rydde op til 80% af deres areal. Tømmer- og landbrugssektoren, der ejer halvdelen af Brasiliens regnskov, er ifølge artiklen initiativtager til forslaget.

Det fremgår dog også af artiklen at der er kraftig modstand mod lovforslaget fra bl.a. Brasiliens miljøminister og NGO'ere indenfor og udenfor Brasilien – en oplysning som den danske ambassade i Brasília har bekræftet. Ambassaden har i øvrigt vurderet at der næppe vil være politisk flertal for lovforslaget.

Det siger sig selv at det både ville være en global biodiversitets- og klimakatastrofe hvis der bliver fældet regnskov i det omfang artiklen omtaler, på grund af regnskovens enorme artsrigdom og dens store indhold af oplagret kulstof, der i givet fald vil blive frigjort til atmosfæren. Dertil kommer ødelæggelsen af levevilkårene for de oprindelige folk. Så jeg håber sandelig, at man i Brasilien er sit ansvar bevidst som part i både Biodiversitets- og Klimakonventionen og lader være med at vedtage en sådan lov.

Hvis jeg får oplysning om, at lovforslaget – mod min forventning – skulle blive fremmet, er det klart at det må overvejes, om sagen hensigtsmæssigt kan tages op i de relevante internationale fora. Udover FN's globale skovforum der netop er nedsat for en 5-årig periode, kan det være en mulighed at rejse sagen i Biodiversitets- og Klimakonventionen. Også Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002 ville være relevant i denne sammenhæng.

Spm. nr. S 3924

Til miljø- og energiministeren (10/9 01) af:
Jørn Jespersen (SF):
»Hvilke muligheder er der i internationale naturaftaler for sanktion og kontrol til sikring af overholdelse af målsætninger og forpligtelser?«

Svar (19/9 01)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Internationale aftaler indgås mellem suveræne stater, og der er som hovedregel ikke mulighed for tilsyn og retshåndhævelse i form af kontrol og sanktioner m.v. som det kendes i forhold til nationale retsakter. En bemærkelsesværdig undtagelse er den avancerede tvistbilægelsesmekanisme der findes i forhold til WTO-regelværket, og som bl.a. giver mulighed for at pålægge lande sanktioner i tilfælde af ikke-overholdelse.

For internationale naturaftaler er hovedreglen derfor også at de ikke giver mulighed for egentlig kontrol og sanktioner til sikring af overholdelse. For Biodiversitetskonventionen ville dette også være vanskeligt fordi den som nævnt under besvarelsen af spørgsmål S 3922 er en rammekonvention som i vidt omfang overlader det til de enkelte lande at vurdere, hvorledes bestemmelserne skal udmøntes.

Aftalerne har dog typisk procedurer og bestemmelser som tager sigte på en mere »blød« kontrol med, at forpligtelserne overholdes. Der afholdes jævnlige partsmøder som kan drøfte konkrete tilfælde af ikke-overholdelse og fortolkning af aftalens bestemmelser. Partsmøderne kan vedtage rekommandationer og resolutioner som formelt ikke er juridisk bindende, men som i høj grad har en moralsk-politisk betydning. I mange aftaler er der krav om regelmæssig rapportering fra landene om deres udmøntning af aftalerne, og nogle aftaler har procedurer til at bistå lande som har vanskeligheder med overholdelse.

I realiteten er en af de vigtigste kontrolmekanismer NGO'ernes aktive deltagelse i partskonferencer m.v. med den bevågenhed de kan skabe om overtrædelser.

Fra dansk side har vi et klart ønske om mere håndfaste mekanismer til overholdelse af internationale natur- og miljøaftaler – også for at få skabt modvægt til den strenge mekanisme der gælder i forhold til manglende overholdelse af frihandelsreglerne under WTO. Danmark arbejder derfor for at der i forbindelse med internationale natur- og miljøaftaler etableres procedurer til behandling af ikke-overholdelse der især omfatter bistand når den manglende overholdelse skyldes begrænsede ressourcer og kapacitet i det pågældende land, bistand til at undgå brud på reglerne og eventuelt sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse. Selvom sådanne procedurer som hovedregel er ikke-judicielle og så-